1844. N°. 10.

LEYDSCHE COURANT.

MAANDAG, 22 JULIJ.

De Courant wordt driemaal in de week uitgegeven, des Maandags, Woensdags en Vrijdags. De Maandagsche Courant wordt, uit hoofde van den Zondag, Zaturdag avond verkrijgbaar gesteld, en de advertentiën voor dat nommer worden Zaturdag vóór drie ure verwacht.

De prijs van deze Courant is f 3. voor de 3 maanden.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 20 Julij.

De Hoogleeraar Kaiser heeft ons, op ons verzoek, eenige inlichtingen doen toekomen omtrent de thans zigtbare Komeet, door welke de verschillende berigten, die de dagbladen omtrent dat hemellicht gegeven hebben, in overeenstemming met elkander gebragt worden. De Komeet is door den Heer Mauvais te Parijs en door den student D'arrest te Berlijn, onafhankelijk van elkander ontdekt. De Heer Mauvais zag haar reeds den 7den jl., en de Heer D'arrest ontdekte haar eerst den 9den. Kort daarna is de Komeet ook op de Observatoriums te Altona en te Leiden waargenomen. Zij is voor het ongewapend oog onzigtbaar en haar licht wordt aanmerkelijk verzwakt, door dat van den dageraad, die, in dezen tijd des jaars, den geheelen nacht niet van den hemel wijkt. Door een goeden kijker vertoont zij zich als eene ronde, vloeijend uitloopende, nevel, met een helder lichtpunt in het midden. Naar de laatste waarnemingen op het Observatorium te Leiden, stond zij den 19den Julij des avonds ten 10 ure op 23h 41′ Regte Klimming, en 39° 27′ Noordelijke Afwijking en alzoo zeer digt bij het punt van den hemel waar de sterrebeelden Hercules, de Kroon en Boötes zamenkomen. Hare regte klimming neemt dagelijks 1° 14′ af, terwijl ook hare afwijking kleiner wordt, ten bedrage van 42′ dagelijks.

— In een artikel dezer Courant van Woensdag den 17den Julij jl. vindt men vermeldt, het alhier ontdekt en in beslag genomen zijn eener geheime Koornmolen, en, als zouden, naar het schijnt, wegens die ontdekking, gehecl op den voorgrond staan de Ambtenaren daarbij genoemd, — het laatste nu wel verre van overeenkomstig de waarheid te zijn, zoo heeft het bij daartoe bevoegde en der zaak in alle deelen kundige personen eene regtmatige bevreemding moeten verwekken, een artikel geplaatst te zien, hetwelk men vermeent, dat om meer dan eene reden aan het publiek had behooren te worden onthouden. (*Ingezonden.*)

— Van de beschuldigden wegens het gebeurde te Weesp (zie ons N°. 8) zijn door de Regtbank te Amsterdam slechts twee tot straf veroordeeld, namelijk wegens laster de in genoemd berigt vermelde bakker tot 2 maanden gevangenis, f 25 boete en ontzetting van burgerregt gedurende 5 jaren, en wegens mishandeling een persoon tot eene gevangenis van 3 dagen; al de overige zijn bij ontstentenis van genoegzame bewijzen vrijgesproken.

's GRAVENHAGE, 19 Julij.

Naar men vernecmt, heeft het Z. M. den Koning behaagd, voor Hoogstdeszelfs kabinet schilderstukken aan te koopen, van de kunstschilders P. F. van Wyngaerdt en H. J. A. Jolly, beiden alhier woonachtig.

— De Minister van Financiën ad interim heeft opmerkzaam gemaakt, dat de termijn voor de overbrenging der hypotheken met den laatsten Augustus zal verstreken zijn.

— Den 16den is alhier in den ouderdom van ruim 83 jaren overleden de Hoog Ed. Gestr. Heer H. van Rojen, Commandeur der Orde van den Nederlandschen Leeuw, buitengewoon Staatsraad in werkelijke dienst.

De overledene bekleedde gedurende zijne langdurige loopbaan onderscheiden belangrijke posten, en bewees daarin gewigtige diensten aan het Vaderland. Ook voor deze stad was hij gedurende eene reeks van jaren nuttig werkzaam, bijzonder als President-Curator van het Stedelijk Gymnasium en als lid der Plaatselijke Schoolcommissie, welke beide betrekkingen hij met onvermoeiden ijver tot aan zijne laatste dagen vervulde. Hij was, in den vollen zin des woords, een regtschapen, edeldenkend Mensch, een weldoener zijner ongelukkige natuurgenooten, een warm Christen. Geen wonder, dat hij algemeen geacht en bemind werd. Zijne vele vrienden betreuren zijnen dood; zijne nagedachtenis zal, bij allen die hem kenden, in zegening blijven.

AMSTERDAM, 19 Julij.

Heden heeft alhier, ten overstaan van Z. Exc. den Minister van Finantiën, en in tegenwoordigheid der Heeren Baud en Fock, daartoe door Z. M. den Koning benoemd, plaats gehad de opening der billetten van inschrijving in de te gelde making van de 30 millioen inschrijving in het grootboek van België. Z. Exc. de Minister van Finantiën deponeerde ter tafel eenen verzegelden brief, inhoudende het door Z. Exc. vastgestelde minimum

Er waren 160 billetten van inschrijving, gedeeltelijk vragende de ruiling tegen hetzelfde bedrag van Nederlandsche 2½ pCts. schuld.

Uit de opening van den verzegelden brief des Ministers bleek toen, dat het gestelde minimum in geld was 61 pCt.

De Minister met de twee Commissarissen verwijderden zich daarna om te beraadslagen. Toen HEd. weder terugkwamen, werd, namens den Minister verklaard, dat toegewezen waren 221 aandeelen, ieder ten bedrage van f 20,000, aldus gezamentlijk uitmakende een bedrag van f 6,420,000.

Van deze toebedeelde aandeelen waren 266 in geld tot den koers van 61 pCt., en 55 in ruiling tegen Nederlandsche 2½ pCts. inschrijvingen.

Uit de opening der 160 inschrijvings-billetten is gebleken, dat gevraagd zijn 716 aandeelen, van welke 396 niet zijn aangenomen, als zijnde tot den prijs van 59½—60⅞, doch 265 tot den prijs van 61—63⅛ zijn aangenomen, en bovendien 55 aandeelen in ruiling voor 2½ pCt. Nat. Schuld. Het *Handelsblad*, waaruit wij dit berigt mededeelen, voegt er onder zijne Beurstijdingen het volgende bij:

De afloop der heden bekend geworden inschrijving tot verkrijging van Belgische 2½ pCts. heeft niet gunstig op den stand onzer binnenl. fondsen gewerkt. Men beschouwde den maatregel als grootendeels mislukt, en deze omstandigheid lokte, vooral in Integralen, onderscheidene verkoopers uit, die den prijs op nieuw bijna ½ pCt. sedert gisteren deden achteruitgaan.

UTRECHT, 18 Julij.

Het gedeelte van den Rijn-Spoorweg van hier tot Driebergen is gisteren voor het publiek geopend, en met den besten uitslag bekroond geworden. Het aantal personen heen en terug vervoerd, heeft dusverre 300 bedragen. De baan, waarop men naauwelijks het eentonig hotsen kan ontdekken, ligt door een der vruchtbaarste streken dezer Provincie, en biedt zoowel van nabij als in de verte eene reeks van schoone gezigtspunten aan, waarvan het alleen te bejammeren is, dat zij elkander zoo *spoedig* afwisselen en dat de afstand tusschen beide genoemde plaatsen te spoedig wordt afgelegd.

ZIERIKZEE, 16 Julij.

Te Nieuwerkerk, gemeente Schouwe, heeft een zekere N. Krabbe, Koornmolenaar aldaar, na zijne vrouw met een ijzeren koevoet doodelijke slagen te hebben toegebragt, zichzelven opgehangen; er bestaat eenige hoop op behoud van het leven der vrouw.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ALGERIE.

ALGIERS, 8 Julij.

In het hoofdkwartier te Algiers is den 5den een dagorder afgevaardigd, waarbij aan het leger wordt bevolen Prins Hendrik der Nederlanden, welke Algiers met zijn eskader zal aandoen, met de aan zijnen rang verschuldigde eerbewijzen overal te ontvangen.

— Het *Journal des Débats* bevat een particulieren brief van een geacht officier op wiens oordeel men zich veilig zou mogen verlaten, gedagteekend Oued-Mouilla 1 Julij, waarin wij onder anderen het volgende lezen:

„Wij blijven nog in denzelfden toestand; de Marokkaansche troepen zijn niet meer te Ouchda gezien, maar blijven er omstreeks vijf mijlen van daan. Het leger van Abd-el-Kader, uit 150 ruiters en 400 fantassijnen saamgesteld, is in de laatste dagen digter bij het Marokkaansche opperhoofd Guennaoui genaderd. Het begint de stammen op onze grenzen, de verwachte hulp van Marokko niet ziende opdagen, te verdrieten dat wij hun oogst opeten, zij beginnen tot ons over te komen. De ellende van Abd-el-Kader is zoo groot, dat hij uit gebrek zelfs bevriende stammen uitplundert.

„Om een einde aan de Marokkaansche zaak te maken zal men krachtdadig moeten handelen, des noods Tanger beschieten. Men moet denken dat het vrij wat zorg kost om 7,000 man op onze grenzen te voeden. De hitte verstikt ons ook en als wij zoo lang daar moeten blijven, zullen wij veel zieken krijgen."

— In een nader berigt leest men het volgende: De zaken van Marokko schijnen van dag tot dag een ernstiger aanzien te krijgen. Een verslag van den Maarschalk Bugeaud geeft berigt van een derde gevecht, waarin de Marokkanen wederom de aanvallers zijn geweest, bij Ouschda den 3den Julij. Thans beveelt daar niet meer de vroedzame Guenaoni, maar Hamida een hoezeevriend

van Abd-el-Kader. Aan het hoofd der Marokkaansche troepen staat nu de Sherif Sidi-el-Mamoun, van koninklijk geslacht, die ons al tweemalen heeft aangevallen.

De uitgeweken Algerijnsche stammen die nederig verzochten om terug te mogen keeren, dagen ons nu uit. Getuigen van 't geen in Marokko voorvalt, maken de Arabieren groote toebereidselen tot den heiligen oorlog.

Abd-el-Kadar die in de vorige gevechten door de voorzigtigheid van Guenaoui zich had schuil gehouden, trekt nu één lijn met den Sherif El Mamoun, die alzoo openbaar gemeene zaak met dien verbitterden vijand van Frankrijk schijnt te maken.

TURKIJE.

ERZERUM, 11 Junij.

Hoewel men nog geen einde kan zien aan de onderhandelingen tusschen de Persische Gevolmagtigden en die van Turkije alhier, daar geene der partijen iets wil toegeven, zoo is het toch zeker dat er geen bloed zal worden gestort. Mirsa Agasi manoeuvreert niet meer met zijne haveloze en uitgehongerde soldaten aan den voet van den Demawent, en de Turksche strijdmagt in Erzerum is niet sterk genoeg om bij de Kurden de achterstallige schatting in te vorderen. Er zijn in deze eerste wapenplaats van Aziatisch Turkije slechts veertien batterijen geschut en twee regimenten voetvolk, die dagelijks met muzijk optrekken. Er wordt gedurig geweldig veel alarm gemaakt. Kurden, met hooge mutsen en verwaanlijke lange lansen, zien die militaire optogten aan en ontvlugten heimelijk deze nieuwigheden, als een gebruik der ongeloovigen. Ook steken menigen hunner zonen als godvergenen recruten in paarse donkerblaauwe broeken; allen verdrijgen zij slecht de krijgstucht en verwelken in de kasernen aan het heimwee en de zucht naar de nomadenvrijheid hunner bergen. Alleen het wapen der artillerie van het hervormde Turksche leger is in goeden staat, 't geen zij den verdienstelijken Pruissischen Overste von Kuschkowski te danken hebben; van wien zij dan ook met zulk een hoogachting en erkentenis spreken als nimmer te voren Turken over Europeërs plegten te doen.

SPANJE.

MADRID, 14 Julij.

In de maand Junij zijn er 438 domeingoederen verkocht, die 9,041,996 realen opgebragt hebben; in het geheel zijn er reeds 13,815 domeinen verkocht, die de som van 218,320,637 realen hebben opgeleverd.

— Te Saragossa zijn de personen, schuldig aan den moord op den Generaal Estella in der tijd gepleegd, ter dood veroordeeld. Een der zonen van den vermoorde, Don Alexandro geheeten, heeft aan den Minister van Justitie eenen brief gezonden, waarin hij met veel hevigheid op het uitvoeren van het doodvonnis aandringt, en betuigt, dat, indien de uitvoering van hetzelve aan de zonen van Estella wierd toevertrouwd, zij het zich eene eer zouden rekenen, het zinbt van heul te bekleeden.

PRUISSEN.

BERLIJN, 16 Julij.

Te Rostock heeft dezer dagen eene bijeenkomst plaats gehad van het Zendelinggenootschap, in het Noorden van Duitschland opgerigt, ter bekeering der Heidenen. Er waren op deze bijeenkomst afgevaardigden uit 11 steden, en is besloten tot grondslag der leer de Augsburgsche Geloofsbelijdenis te nemen, studenten in de Godgeleerdheid, genegen om als Zendelingen buitenslands te gaan, aan te nemen en onder het Duitsche volk kennis van, en liefde voor de zending onder de Heidenen door uitdeeling van geschikte geschriften, te bevorderen.

— Den 23sten Junij is te Rome het 25jarig bestaan van de Protestantsche Pruissische Gezantschaps-kapel plegtig gevierd. Het getal der leden bij deze gemeente bedroeg in het vorige jaar 1844.

— Den 12den dezer is in den avond te Elseneur aangekomen eene Russische vloot, onder bevel van den Vice-Admiraal Graaf Platen, bestaande uit 9 linieschepen, 1 fregat, 2 korvetten en 1 brik.

BELGIEN.

MUNCHEN, 9 Julij.

De jongste berigten den Duitschen kooplieden, die in het vorig jaar China bezochten, luiden hoogst verblijdend. In Canton was de aftrek van wollen manufacturen zoo aanzienlijk, dat de Engelschen (het inkomend recht op de wol gehel hebben opgeheven, opdat de Engelsche kooplieden hunne waren goedkooper zouden kunnen leveren. En is er al zoo veel aftrek in Canton, wat zal het dan zijn als Duitsche schepen naar Ningpo en Tshangkei komen. Maar daar zullen zelfs de Mongolieden in Middel-Azie ingang vinden. In die noordoostelijke havens spaart men niet alleen veel transportkosten, maar ook de zware bijpremiën in het zuiden en westen van China. Er zal ook een Duitsch Consulaat in China moeten zijn. De openbare meening is overal van belang, ook in China, en dat moet men daar van de Duitschers denken als zij niet waardiglijk vertegenwoordigd worden. Vooral moet de Consul een man zijn van onberispelijken levenswandel. De Chinezen toch verwijten ons, dat wij niets van een goede zedeleer weten, en wijzen op onze matrozen, kooplieden en opiumsmokkelaars. Hij moet niet alleen man zijn van velerlei bekwaamheden, zoo mogelijk, ervaren in de geneeskunst, ook onkundig in de Chinesche taal, en die door persoonlijken invloed kan opwegen tegen den luister en de magt welke de Engelschen, Amerikanen, Franschen en Nederlanders door hunne talrijke schepen en rijke ladingen ten toon spreiden. Hij moet zelf geen koopman zijn, zijne betrekking moet een eerepost wezen ten nutte van zijn volk. [Zulke op zich zelf zeer behartigingswaardige wenken geeft het Augsburgsche blad omtrent de betrekking van Duitschland met China; welligt kunnen ze voor ons Vaderland eenmaal belang zijn, dan voor die Hollanders uit het gebergte, gelijk de Javanen de Duitschers noemen, die gemakkelijker een' Consul met Oosterschen praal naar China kunnen zenden, dan zeeschepen uit het hart van Duitschland derwaarts doen stevenen!]

— Uit Mentz (Hessen Darmstadt) meldt men, dat aldaar den 30sten Junij eene proef genomen is met het oplaten van duiven. Den 29sten waren er 39 stuks van Antwerpen gekomen, die, na wel gevoederd te zijn geworden, met briefjes onder de vleugels, te 6 ure 20 minuten des morgens werden afgezonden. Zij stegen, toen de mand geopend werd, zamen in geslotene vlugt in de hoogte, en, nadat zij zich een paar malen in eenen kring bewogen hadden, verdwenen zij spoedig in de rigting van Antwerpen uit het gezigt. De eerste dezer duiven is te Antwerpen, des voormiddags te 11 ure 20 minuten, dus juist 5 uren na het vertrek, aangekomen, eene halve minuut later kwam de tweede en zoo vervolgens meer, zoodat er des namiddags te 1 uur 26 waren, des avonds 30, terwijl den volgenden dag slechts 4 van de 39 ontbraken.

ENGELAND.

LONDEN, 17 Julij.

Sedert jaren luiden de berigten uit de fabrijk districten niet zoo aanhoudend gunstig als thans. Er heerscht wel niet die koortsachtige bedrijvigheid als voor 5 en 6 jaren; maar een gestadige werkzaamheid, zoo als men ze sedert lang niet ondervond. Voornamelijk geldt zulks van de wollen goederen, zoo als men reeds uit de omstandigheid zien kan dat de wol zeer vast van prijs is, zelfs na de laatste groote aankoopen. Daarentegen heerscht in eenige takken van katoenen manufacturen eene eenigzins ongunstige stemming. De prijzen der gedrukte katoenen zijn 10 en 12 ten honderd gevallen en, als er geen zeer gunstige berigten uit Indie komen, zullen de prijzen nog lager loopen. Van katoenen garen is veel aftrek maar tot lage prijzen.

— Uit de Schotsche haven Peterhead, waar den 13den de Groenlandsvaarder Hannibal was binnengeloopen, wordt gemeld, dat de Harlinger Groenlandsvaarder Spitsbergen, Commandeur J. Both, den 2den dezer nog schoon was.

— Het Engelsche Gouvernement te Hong-Kong in China, heeft in de Courant, welke het op dat eiland laat drukken, een besluit afgekondigd, waarbij de slavernij in dat etablissement wordt afgeschaft.

— Berigten van Havana van den 10den doelen een besluit van den Gouverneur van Cuba van 7 Junij mede, hetwelk, ter oorzake van de betreurenswaardige droogte, de regten op de granen, boonen en aardappelen met de helft vermindert, te beginnen met 10 Julij tot 31 December aanstaande. — De Gouverneur van Havana ging voort met veel wreedheid te woeden tegen de negers, welke in de laatste zamenzwering betrokken waren. Behalve degenen, die zonder vorm van proces doodgeschoten waren, waren er reeds honderden onder de zweepslagen bezweken.

FRANKRIJK.

PARIJS, 18 Julij.

Z. M. heeft zijnen zoon, den Hertog van Montpensier, benoemd tot Ridder van het legioen van Eer.

— De Minister van Finantien zou het nog beschikbaar gedeelte der leening, zijnde 200,000,000 fr. zonder tusschenkomst van bankiers uitgeven.

— De Afgevaardigde, tot de partij der Legitimisten behoorende, Delaroche-Jaquelin heeft in de zitting der kamer van Afgevaardigden de Ministers inlichting gevraagd, omtrent de huisonderzoeking en gevangenneming van eenige Legitimisten; doch de Minister van Binnenlandsche zaken heeft hem geantwoord, dat, daar de zaak in verband stond met eene criminele vervolging, er geene termen bestonden, om zich te bemoeijen met aangelegenheden, die tot het gebied van den regter van instructie behoorden.

— Dit jaar zullen er 905 gouden, zilveren en bronzen medailles en 17 ridderorden uitgereikt worden aan de inzenders van voorwerpen op de nationale tentoonstelling.

— Het geruchtmakend proces van Mevrouw Lacoste en den schoolmeester Meilhan, beschuldigd, de eerste van haren man door vergift omgebragt, en de laatste haar geholpen te hebben, is tot genoegen van beide afgeloopen, daar de Jury hen onschuldig heeft verklaard.

— Men scheept heden te Indret een plaatsje op een eiland in de Loire waar een groote Fabrijk is van stoomwerktuigen en stoombooten, (het fransche Feyenoord), de stoomwerktuigen in voor de Eldorado, stoompaket van 450 paardenkracht, welke te Lorient wordt gebouwd. De stoomwerktuigen van den Cacique een ander vaartuig van hetzelfde kaliber ook te Lorient gebouwd, worden almede te Indret vervaardigd.

— Bij het opgraven der grondslagen van de kasserne te Colmar heeft men twee zilveren penningen gevonden van Karel den Groote, geslagen te Straatsburg. Deze penningen die zeer grof bewerkt zijn, zijn na een tijdverloop van ruim duizend jaren, Karel de Groote sterft in het jaar 814, nog ongeschonden. Zij hebben de maat van 16 strepen en deze opschriften:

CARL (*Carolus*) R. F. (*Rex Francorum*) [Koning der Franken],

en op de keerzijde:

CIVI (*Civitas*) ARCE (*Argentina*) [de Stad Straatsburg].

— De overblijfselen van een mensch, in de nabijheid der stad Ghis (dep. du Gard) in eene kalkachtige rots gevonden, welke bedekt is door zoetwaterschelpen uit het tijdperk der vloedvorming, zijn door de leden der medische faculteit en der geologische maatschappij te Montpellier daarvoor erkend, en, volgens hun oordeel, waren het wezenlijk beenderen en een gedeelte van eenen menschelijken schedel. De Akademie der wetenschappen te Parijs, aan welke deze

ontdekking is medegedeeld, heeft voor eene zaak van zoo veel belang nadere berigten verlangd.

MARSEILLE, 13 Julij.

De paketboot van de Maatschappij Bazin, de Pharamond, den 10den van Algiers vertrokken, is gisteren avond in onze haven aangekomen. Deze boot had den Heer Delarue aan boord, Aide-de-Camp van den Maarschalk Soult, Minister van Oorlog, die dadelijk naar Parijs is vertrokken.

Den 9den zijn twee stoombooten met troepen, leeftogt en krijgsvoorraad geladen, van Algiers naar Oran vertrokken.

Men heeft tijdingen van Oran van 6 Julij. Iederen dag, sedert de aankomst der schepen, die het smaldeel uitmaken, werden de troepen in alle oort van zeer nuttige exercitiën geoefend. Het smaldeel is den 6den naar Algesiras moeten vertrekken, als het door den Prins aangewezen vereenigingspunt.

Een Spaansch stoomschip, Isabella II, is in den nacht van den 6den in de haven van Oran binnengeloopen, om zijne avarij te herstellen.

De Generaal Tempoure heeft eene razzia (strooptogt) gedaan naar den stam Ouled-el-Nahr. Men heeft gevangenen en eene aanmerkelijke buit opgedaan.

BELGIE.

BRUSSEL, 18 Julij.

De 20ste dezer, zijnde de 13de verjaardag der inhuldiging van Z. M. den Koning, zal feestelijk herdacht worden, door het luiden der klokken van al de kerken, en het houden eener plegtige mis in de kerk van St. Goelo; op het raadhuis en de openbare gebouwen zullen de nationale kleuren wapperen; 's avonds zullen zij verlicht zijn.

AKADEMIE-NIEUWS.

Op den 29sten Junij jl. had aan de Koninklijke Akademie te Delft het openlijk examen plaats van twee Doctoren in de regten, die zich aldaar door de studie der taal-, land- en volkenkunde van Nederlandsch Indië hadden voorbereid, om als koloniale ambtenaren der eerste klasse te kunnen optreden. Het waren de Heeren Mrs. H. W. Mees en F. C. T. Deelenan. Het examen werd afgenomen ten overstaan van eene door den Minister van Binnenlandsche Zaken benoemde Commissie, waaraan was toegevoegd de heer D. Lenting, vroeger Predikant te Batavia, thans te Zeist.

In de verschillende vakken waarover het examen liep, de Javaansche en Maleische talen, de land- en volkenkunde van Nederlandsch Indië, het Mohammedaansche regt en de Javaansche wetten en instellingen, werden door de geëxamineerden onbubbelzinnige bewijzen gegeven van vlijtige studie en gelukkige vorderingen. Aan beiden werd dan ook, na den afloop van het examen, te kennen gegeven, dat hetzelve aan de Commissie voldaan had, en dat hun, ten bewijze daarvan, het akademisch diploma in forma zou worden uitgereikt.

Reeds dit eerste examen deed zien wat men verwachten mag van de zoo heilzame verordening, waardoor de Koninklijke Akademie te Delft tevens dienstbaar gemaakt is tot opleiding van ambtenaren voor Nederlandsch Indië. De Minister van Kolonien die, door bijzondere belangstelling daartoe genoopt, bij het examen tegenwoordig was, gaf dan ook aan den Hoogleeraar Roorda en den Leeraar Moursinge zijne volkomene tevredenheid te kennen over hetgeen in het korte tijdsbestek van nog geene twee jaren was verrigt, waaronder behoort het zamenstellen en drukken van elementaire boeken, die, voor zooveel het Javaansch betreft, niet in die mate aanwezig waren dat daarop een regelmatig onderwijs kon worden gegrond. Door de ijverige medewerking van den Gouverneur-Generaal van Nederlands Indië, neemt echter het getal Javaansche en Maleische handschriften en taalkundige opstellen, voor de Delftsche Akademie bestemd, thans gestadig toe, waaronder uitdrukkelijk vermelding verdienen een weldra te wachten manuscript Javaansch woordenboek van den Heer Gericke, Afgevaardigde van het Nederlandsche Bijbelgenootschap op Java, — eene reeds ontvangen eerste proeve van een ander, meer uitgebreid, Javaansch woordenboek van den Heer Winter te Soerakarta, die, onder de Javanen geboren en opgevoed, het Javaansch als zijne moedertaal kent en ook wetenschappelijk beoefent, — en eindelijk een aantal Javaansche handschriften, die door de zorgen van den Hoogleeraar Roorda in druk zullen worden uitgegeven.

Onder de genomene besluiten door de Provinciale Staten van Groningen behoort ook: dat er subsidien uit de Provinciale fondsen zullen verstrekt worden ter bevordering der daarstelling van een nieuw Akademisch gebouw te Groningen.

MENGELWERK.

TOLTARIEF.

In het Engelsch tijdschrift *the Edimburgh Review* voor Januarij 1844, vinden wij een uitgebreid verslag van een werk over de handelstarieven der verschillende volken, hetgeen op last der Koningin aan het Parlement is aangeboden. Wij hebben het niet ongepast geacht om, bij gelegenheid van het nieuwe toltarief, waarvan wij in een vorig nommer de *officieuse* toezending door de Minister van Financiën aan de leden van de beide Kamers der Staten-Generaal hebben vermeld, zoo beknopt mogelijk een doorgaand uittreksel van gemeld verslag mede te deelen, overtuigd dat het, hoezeer de Regering bij het nieuwe toltarief van vrijgevige beginselen wenscht uit te gaan, nogtans een vooroordeel aantast waarvan men in ons land nog ver af is van algemeen genezen te zijn; getuige de verdediging die onze graanwet heeft kunnen vinden, getuigen zoo vele stemmen van het blinde eigenbelang dat om verbodswetten schreeuwt, getuige de vergeefs door eenen van Hogendorp en andere bekwame staatshuishoudkundigen zoo duidelijk ontwikkelde voordeelen van lage regten. Maar zoo moeijelijk als de waarheid ingang vindt, zoo zeker is zij van hare eindelijke zegepraal, waarvan datzelfde Engeland, dat vroeger hare verbodswetten voor een bron van voorspoed hield, in de verloochening van deze een verblijdend voorbeeld begint te geven.

Er kan geen twijfel zijn of de zekerste weg ter vestiging van gezonde beginselen in onze wetgeving voor handel en financiën, is de meest uitgestrekte verspreiding van getrouwe narigten omtrent dit onderwerp. De elf nommers die nu al zijn uitgekomen, bevatten naauwkeurige opgaven der koophandelsbetrekkingen van Oostenrijk, België, Denemarken, Frankrijk, Duitschland, Holland, Italië, Turkije, Griekenland, de Afrikaansche Staten en Rusland.

Niet een dezer tarieven welke geen leerzame lessen oplevert, aanwijzende hoezeer de nationale welvaart van een gezond en vrijgevig stelsel van koophandels-politiek afhangt.

De tarieven van de overige landen zijn in de daad zoo menige proeven van gebrekkige schatting, die door de uitkomst de regeringen de zoo lang, zoo dikwijls en zoo wijselijk onderwezen les leeren om toch geen kwaad te doen. Slaan wij eerst het oog op het Duitsche tolverbond, dat Groot-Britannië als uitvoerend land zoo na betreft.

Voor eenige jaren waren de Duitschers onze beste klanten. De verklaarde waarde van al onzen uitvoer was bijna 50,000,000 £. Hieronder was voor 5,250,278 £ naar Duitschland (Pruissen er onder begrepen), en voor 4,376,280 £ naar Holland en België, van hetwelk zoo veel voor Duitsch gebruik wordt doorgevoerd. Zoo kunnen wij rekenen dat deze uitvoer de helft bedraagt van die van onzen uitvoer naar de Britsche koloniën. Wij kunnen dus geen beter verbindtenis hebben dan met de groote Duitsche natie met hare 42,000,000 zielen. Wij voeren daar nu wel in, maar bij de toenemende verbod-strekking van het tolverbond kan zulks moeijelijk op dezelfde hoogte blijven [1]). Wij twijfelen echter niet of Duitschland zal zelf de meest lijdende partij zijn als het zijn verbod-stelsel vervolgt. Iedere manufactuur welke zij voortzet door verbod van Britsche manufacturen, is in de daad een verbod van even zoveel uitvoer van hare eigene voortbrengselen. Maar met zichzelven te schaden brengt het ons geen gering nadeel toe, tot dat de smokkelaar zal toonen den staatsman te magtig te zijn.

Wat kan nu Engeland doen ter verbetering zijner handelsbetrekkingen met Duitschland en andere landen.

Drie middelen zijn er om de belètsels door buitenlandsche tarieven ontgaan te boven te komen:

1. Onderhandelingen. 2. Wederkeerige regten. 3. Herziening van ons eigen stelsel.

1. Onderhandelingen zullen de Duitsche staten niet bewegen, om het ingeslagen pad te verlaten tegen de volksmeening en veler eigenbelang. Wij moeten de Duitsche voortbrengsels op gemakkelijke voorwaarden toestaan, eer wij kunnen verwachten dat zij de onze gunstiger zullen behandelen; de Britsche wetgeving is sedert den vrede zoo vijandig geweest aan de belangen van Duitschland als zij slechts kon. Ons tarief was het naast aan een verbod, omtrent twee voorname artikelen van hunne natuurlijke voortbrengselen: koren en timmerhout. Door dit te weigeren, had zij de Duitsche kapitalen van den landbouw tot de manufacturen overgebragt. Bij onze hooge regten en afwisselende graanregten hebben wij den korenhandel tot een gewaagde onderneming gemaakt.

2. Wederkeerige regten. Hiertoe staat de weg open. Maar eer de staatsman ze invoert, behoort hij wel rijpelijk te overwegen of er waarschijnlijkheid bestaat om het doel te bereiken. Het verbittert altijd en baat bijna nooit, en daarom deed het ons genoegen in de officiële briefwisseling te lezen: »de vordering in het handelstelsel hier te land is de uitslag der overtuiging bij de Britsche regering omtrent deszelfs nut en goede inrigting, en is niet afhankelijk van bijzondere verbindtenissen met vreemde magten ter vergunning van wederkeerige voordeelen van Groot-Britannië." Van dit denkbeeld moet men niet ligt afwijken. Al hebben wij ons over de beschermende strekking van het tolverbond te beklagen, wij kunnen niet ontkennen dat vreemde Natiën zich over onze afwisselende graanregten, onze differentiële, onze handelswetten te beklagen hebben. Wij twijfelen er niet aan, hoe zeer het tolverbond ons ook tegenwerke, dat de Britsche belangen lijden moeten, bij maatregelen van wederkeerige regten op die waren, welke Duitschland hier wil slijten.

3. Wij komen nu tot het 3de middel, namelijk herziening van ons eigen stelsel. Het tolverbond mag ons wel tegenwerpen dat wij den balk uit ons eigen tarief moeten nemen, eer wij ons aanbieden den splinter te ligten uit het hunne. Beide tarieven zijn inderdaad slechts genoeg. Beide zijn onregtvaardig genoeg voor het welzijn der verbruikers, der menigte in de beide landen. Maar het doet ons leed te moeten zeggen, dat het Duitsche tarief in dat opzigt beter is dan dat onze.

Zulk een hervorming kan met inachtneming der Britsche belangen, worden bewerkstelligd, en alle beschermende regten als zodanig zullen ophouden, en

1) De ondervinding beyestigt dit vermoeden. Beschermende regten hebben altijd en overal die gevaarlijke strekking. Het *Memorial Administratif du Luxembourg*, meldt (volgens het *Journal des Débats* van 12 Julij), dat het Tolverbond de inkomende regten op het *IJzer* en de *Suiker* verhoogd heeft.

ens tolTarief veranderd worden in een van matige regten, alleen met het doel van inkomsten. Engeland moet beginnen met een wezenlijk vrijgevig handelstelsel, het eigenbelang zal vreemde staten de voordeelen doen zien eener wederkeerige handelwijs. Er is maar één weg ter duurzame verzekering van onzen handelsvoorspoed, en die is niet om van bijzondere natiën enkele voordeelen te bedingen, maar om met de gansche wereld op denzelfden vrijgevigen voet te handelen. Engeland moet niet trachten de uitbreiding van het tolverbond over gansch Duitschland tegen te gaan, maar den nadeeligen invloed van alleenhandel en eigenbelang te verzachten. Met dezen hebben wij geen overeenstemming; maar voor Duitschland zelf zijn onze gevoelens die van vriendschap en welwillendheid; en wij wanhopen niet om het tolverbond in een goed middel herschapen te zien, als Engeland maar deel neemt aan het werk, en de opregtheid haarer uitdrukkingen bewijst, door zelf een voorbeeld te geven van dat stelsel, welk zij anderen aanprijst.

ADVERTENTIEN.

Ondertrouwd:

Mr. F. BOOY
EN
E. VAN DER BREGGEN.

LEYDEN,
19 Julij 1844.

De Crediteuren in den Faillieten Boedel van NICOLAAS VAN DIEMEN, *Boekweit-, Grut- en Meelmolenaar en Winkelier*, woonende te *Voorschoten*, worden opgeroepen om de Rekening en Verantwoording aan te hooren, welke door den Ondergeteekenden *Curator*, ten overstaan van den Edel Achtbaren Heer Regter-Commissaris, zal worden afgelegd op Dingsdag den 23sten Julij 1844, des voormiddags ten 10 ure, ter Audientie-Kamer van de Arrondissements-Regtbank te *Leyden*.

Mr. J. VAN OUTEREN.

De Ontvanger der In- en Uitgaande Regten en Accijnsen, brengt mits deze ter kennis van belanghebbenden dat het Kantoor dier middelen op Vrijdag den 26sten dezer zal geopend zijn, en vervolgens worden gehouden ten zijnen huize op de Vliet, Wijk I No. 535.

De Ontvanger voornoemd,
HUIJGENS.

SPOORWEG-EXPEDITIE.

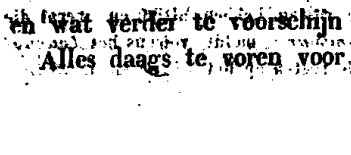

Met Maandag den 22sten Julij zal het Kantoor van JONKER en COMP. te *Leyden*, thans gevestigd in de Wolsteeg over het Stadhuis, verplaatst worden naar de Broedestraat Wijk IV, No. 239.

STEDELIJK GYMNASIUM.

De *Prorector* van het Stedelijk Gymnasium brengt ter kennisse der Ingezetenen, wie zulks zoude mogen aangaan, dat de aanvang van den NIEUWEN CURSUS bepaald is op Dingsdag den 13den Augustus, en dat het EXAMEN der jongelieden, die wenschen zouden alsdan tot het Gymnasium toegelaten te worden, zal plaats hebben, op Zaturdag den 10den Augustus, des namiddags ten één ure, in het Lokaal der Rooms School. Intusschen worden dezulken verzocht zich vooraf bij den Ondergeteekende aan te melden.

W. H. D. SURINGAR.

HARING-BERIGT.

J. BUSE te *Leyden* heeft eene Puike Partij GROENE HARING aangekregen, die Vet, Blank en niet Zout is. Om het veelvuldig behandelen te vermijden en de Haring zijne verschheid niet te doen verliezen, zal er van mijnentwege geene rondventerij plaats hebben.

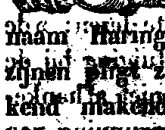

De Ondergeteekende genoodzaakt gewoest zijnde eenen Knecht zijne dienst te ontzeggen, en deze nu op zijnen naam Haring van mindere soort bij zijne Klanten rondventende, acht het zijnen pligt zijne geeerde begunstigers daarvoor te waarschuwen, tevens bekend makende, dat hij ter onderscheiding een plaat met dezelfs naam aan het Vaatje gehecht heeft; opdat hij alzoo het voortdurend vertrouwen hem geschonken, niet door de onderkruiping eens knechts zoude verliezen.

Leyden, 20 Julij 1844. UED. DW. Dienaar,
J. HEFFTRICH.

Men is van meening op Woensdag den 24ten Julij 1844 en op Woensdag den 31sten Julij daaraan volgende, des morgens ten tien ure, binnen de Stad Leyden, op de Langegracht nabij de Houtmarkt, in het openbaar om *contant* geld te verkoopen, de onderstaande GOEDEREN, behoorende tot den onder het Regt van boedelbeschrijving aanwaarden, Insolvent den Heer C. BLANSJAAR, als:

Eene zeer aanzienlijke partij zoo nieuwe als oude Deur- en Schuifkozijnen, Ramen, Deuren, Gezaagd Ulpen- en Eikenhout, Groenen Balken en Ribben, IJzeren Platen, Hengsels en ander IJzerwerk, — alsmede, zeer schoone Witte Marmeren, Blaauwe en Zweedsche Tegels, Hardsteenen Pilen en Dorpels, — voorts wel onderhoudene Schuiten van verschillende grootte en afmeting, Flotten, en nog eene zeer fraaije, goed onderhouden en snel zeilende Snebbe met derzelver toebehooren van Zeilen, Wand, Tuig en Linnen Spantent; — en wat verder te voorschijn zal worden gebragt.

Alles daags te voren voor een ieder te zien.

Zegt het voort.

WILLIGE VERKOOPING, op Zaturdag den 27sten Julij 1844, des avonds ten 6 ure, in het Heeren-Logement aan den Burg te *Leyden*, in tegenwoordigheid van den Ed. Achtb. Heer Kanton-Regter alsdan: Van een aanzienlijk groot, ruim HUIS en ERF, genaamd van ouds *de Eendragt*, nu *Grand Salon*, sedert vele jaren ingerigt tot Koffijhuis, zijnde mede zeer geschikt tot het houden van Societeiten enz., hebbende onderscheidene meestal zeer ruime Boven- en Beneden-Kamers en Vertrekken, behangen en van stookplaatsen voorzien, Droog- en Turfzolders, Binnenplaats, Keuken, Kelder en verdere Gemakken, staande en gelegen te *Leyden*, aan de Noordzijde van de Haarlemstraat, Wijk VI No. 383 en 382 rood.

En VRIJWILLIG: Van een ruim en weldoortimmerd HUIS en ERF, hebbende onderscheidene Boven- en Beneden-Kamers, behangen en van stookplaatsen voorzien, Droog- en Turfzolders, Binnenplaats, Keuken, Kelder en verdere Gemakken, staande en gelegen te *Leyden*, op de Haven, Wijk VIII No. 111.

De voorschreven Percelen kunnen worden bezigtigd daags vóór en op den Verkoopdag, terwijl nadere informatiën zijn te bekomen ten Kantore van den Notaris P. MULLER te *Leyden*.

Op Zaturdag den 3den Augustus 1844, des avonds ten zes ure, zal men, in het Heeren Logement aan den Burg binnen *Leyden*, *Vrijwillig* publiek Veilen en Verkoopen: het van ouds gerenommeerde KOFFIJHUIS met Kolfbaan, genaamd: *Het Geldersche Wapen*, met annexe TAPPERIJ, SLIJTERIJ en WOONHUIZING, staande en gelegen binnen *Leyden*, op de Oude Vest, om den hoek der Bakkersteeg, waarin hetzelve, alsmede op de Mapendorpsche Achtergracht, uitgang is hebbende, geteekend Wijk 6, No. 907, Kadaster Sectie H. No. 1590, breeder bij aangeplakte billetten omschreven.

Kunnende op den 15den Augustus 1844 worden aanvaard, en worden bezigtigd dagelijks van des morgens 10 tot des namiddags ten 1 ure.

Zijnde inmiddels nadere informatiën te bekomen ten Kantore van den Notaris A. B. BARKEY, NZ. te *Leyden*.

PRIJS VAN DE BOTER AAN DE WAAG BINNEN LEYDEN.

Zaturdag, 20 *Julij* 1844. Van 23 tot 28 à 29 Gulden.

PRIJS VAN DE BOTER TE DELFT.

Donderdag, 18 *Julij*. Van 26 tot 30 Gulden.

PRIJS DER KOMIJNDE KAAS TE ROTTERDAM.

Maandag, 15 *Julij*. Van *f* 9 tot *f* 12 per 100 K.

Prijs-Courant der Effecten.

ZATURDAG 20 JULIJ ten 4 ure.

			Laagste koers.	Hoogste koers.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld.	a	2½ pCt.	61 15/16	61 15/16
Dito dito.	»	3 »	74 5/16	74 5/16
Dito dito op resc.	»	3 »		
Dito dito.	»	5 »	100¼	100¼
O. I. Leening	»	5 »	100	
Dito	»	4 »	96 5/16	
Amortisatie Syndicaat.	»	4½ »	99	99 5/16
Dito dito.	»	5½ »		
Handel-Maatschappij.	»	4½ »	145	
Nieuwe dito dito.	»	4½ »	100½	
Haarlemmermeer.	»	5 »		
Aandeelen Rijn-Spoorweg.	»	4½ »	104	
Aandeelen Holl. Spoorweg Maatschappij.	»	»	100½	
SPANJE, Leening bij Ardoin van 85 p. C.	»	5 »	21	21 1/16
Dito bij dito, onbep. stukken.	»	5 »		
Dito.	»	3 »		
Coupons Ardoins.	»	»	23½	24
Passive.	»	»	5½	
PORTUGAL, te Londen.	»	2½ »	25	25 1/16
DENEMARKEN, Oblig. te Londen.	»	3 »		
RUSLAND, Oblig. HOPE 1798 en 1816.	»	5 »	107	
Dito dito 1828 en 1829.	»	5 »	106½	
Cert. bij dito 1831 en 1833.	»	5 »		
Dito bij HOPE.	»	4 »	91	91¼
Dito bij STIEGLITZ & C.	»	4 »		
Certificaten te Hamburg.	»	5 »		
Inschrijving in Assignaten.	»	6 »		
Certificaten van dito.	»	6 »		
POLEN, Aandeelen met Loting.	fl.	300 *f*		
Dito dito.	»	500 »	168 5/16	
OOSTENRIJK, Oblig. Weener Bank.	a	5 pCt.		
Idem.	»	4 »		
Oblig. Metalliek.	»	5 »		
Idem.	»	2½ »		
Aandeelen 28 Mei 1834.	»	500 *f*		
Idem 1 April 1839.	»	250 »		
NAPELS, Certif. Adm. alhier.	a	5 pCt.		
BRAZILIE, Idem.	»	5 »		
AMERIKA.	»	6 »		
Dito.	»	5 »		
Dito Bankieren.	»	5 »	7 5/16	

Te Leyden, ter Boekdrukkerij van J. G. I. A. LAU.